

Cultuursensitieve ondersteuning bij dementie

Stappenplan voor samenwerking met sleutelpersonen

Cultuursensitieve ondersteuning bij dementie

Stappenplan voor
samenwerking
met sleutelpersonen

Inhoud

I.	Waarom dit stappenplan?	3
II.	Aanpak in het kort	6
III.	De voorwaarden	9
	A. Aandacht voor de rollen en taken van sleutelpersonen	10
	B. Bereidheid vanuit zorg- en welzijnspartijen en de gemeente om samen te werken met de sleutelpersonen	11
	C. Duurzame procesbegeleiding	11
	D. Financiële middelen om de aanpak langdurig voort te zetten	12
IV.	De stappen	13
	Stap 1: Sluit aan bij lokale migrantengemeenschappen	14
	Stap 2: Zoek mensen die zich willen ontwikkelen als sleutelpersoon	15
	Stap 3: Train de sleutelpersonen	17
	Stap 4: Begeleid sleutelpersonen individueel en als team	19
	Stap 5: Faciliteer bijeenkomsten voor doelgroepen	19
	Stap 6: Vervolgactiviteiten	22
V.	Nawoord	23
VI.	Over deze publicatie	26

Waarom dit stappenplan?

Inleiding

Nederlanders met een migratieachtergrond hebben een grotere kans op dementie dan mensen zonder migratieachtergrond. Onder ouderen met een migratieachtergrond stijgt het aantal mensen met dementie twee keer zo snel als onder ouderen die niet gemigreerd zijn. Tegelijkertijd maken deze mensen minder gebruik van het zorg- en ondersteuningsaanbod bij dementie.

Veel gemeenten en organisaties in zorg en welzijn hebben de wens om mensen met een migratieachtergrond beter te bereiken en passend te ondersteunen. Niet alleen omdat ze willen dat het zorg- en welzijnsaanbod rondom dementie ook deze groepen beter bereikt, maar ook omdat het inzicht groeit dat samen-werken met de doelgroepen ertoe leidt dat aanbod beter aansluit bij de wensen en behoeften van mensen. De ervaring is dat dit niet vanzelf gaat. Er is dus een actieve aanpak nodig.

Soms wordt gedacht dat mensen uit bepaalde migrantengemeenschappen graag voor elkaar zorgen en geen ondersteuning van buiten nodig hebben. Uit onderzoek blijkt echter dat er juist heel veel behoefte is aan kennis en aan passende zorg en ondersteuning die cultuursensitief is.¹

Uit onderzoek komt ook naar voren dat de diagnose dementie vaak niet wordt gesteld (onderdiagnose). En áls de diagnose dan wordt gesteld, hebben mensen gemiddeld al meer symptomen van dementie. Dit heeft meerdere redenen:

- **Onbekendheid met de ziekte en de symptomen van dementie, waardoor mensen met een migratieachtergrond geen hulp zoeken**
- **Soms speelt schaamte een rol**
- **Er zijn bij huisartsen en andere zorgprofessionals problemen bij het herkennen van dementie. Goede diagnostische tests in verschillende talen zijn er onvoldoende**
- **Het ontbreken van passende, cultuursensitieve zorg**

Hoe kun je eraan bijdragen dat mensen met een migratieachtergrond die te maken krijgen met dementie en hun mantelzorgers op tijd passende ondersteuning krijgen die bij hun behoeftes aansluit? In deze publicatie beschrijven we hoe je door het samenwerken met sleutelpersonen mensen met een migratieachtergrond beter bereikt. En hoe dit helpt om meer inzicht te krijgen in wensen en behoeftes van verschillende doelgroepen, waardoor passend zorg- en ondersteuningsaanbod ontwikkeld kan worden.

We richten ons op beleidsmakers, professionals en vrijwilligersorganisaties. We hopen dat deze publicatie je inspireert om zelf met deze aanpak aan de slag te gaan.

Aanpak in het kort

In het traject dat we beogen met dit stappenplan is ervoor gekozen om samen te werken met sleutelpersonen. Zij vormen een brugfunctie tussen de welzijn- en zorgprofessionals, de gemeente en de verschillende gemeenschappen. Sleutelpersonen kunnen het gesprek over dementie faciliteren, over mantelzorg, over taboes, schaamte en kwetsbaarheid. Zij kunnen meedenken over passende voorlichting en aanbod voor mantelzorgers met een migratieachtergrond en degenen voor wie zij zorgen.

Bruggen slaan tussen mensen met een migratieachtergrond en de formele zorg op een kwetsbaar thema als dementie en mantelzorg vergt de nodige tijd en tact. Het werken met sleutelpersonen is een middel om mensen met een migratieachtergrond en dementie en mantelzorgers te bereiken en te ondersteunen. Het werken met sleutelpersonen is niet een doel op zich, maar een wijze om cultuursensitief te ondersteunen. Sterker nog, cultuursensitief werken is hierbij een randvoorwaarde.

Deze aanpak vereist gedurende langere tijd een inzet, en levert veel op. Een aanpak die vraagt om anders durven kijken, anders durven werken en je openstellen voor andere visies. Zodat iedereen, ongeacht achtergrond of cultuur, erkend en gezien wordt. Pas dan wordt passende ondersteuning mogelijk.

Dat betekent dat er niet één vaste werkwijze is. Iedere gemeente, iedere gemeenschap en ieder individu is anders. En bovendien is het bij de ene gemeenschap een intensiever of langduriger proces dan in een andere gemeenschap. Dit kan meerdere oorzaken hebben. Bijvoorbeeld of en hoe de gemeenschap georganiseerd is, of dat er al dan niet erkende sleutelpersonen zijn.

Cultuursensitief en cultuurspecifiek werken

Cultuursensitief werken is onderdeel van persoonsgericht werken. Door persoonsgericht te werken, met oog voor cultuursensitiviteit, leer je als professional in zorg en het sociaal domein je patiënt/cliënt echt kennen. Het stelt je in staat verbinding te maken met de leefwereld van de persoon tegenover je. Daardoor sluit de zorg die je levert beter aan op de persoon.

Soms valt het bieden van cultuurspecifiek aanbod onder persoonsgericht werken als dat aansluit bij wat iemand nodig heeft. Cultuurspecifiek aanbod is aanbod waarin de (algemene of overheersende) cultuur en religie, gebruiken, rituelen, waarden, taal en (eet)gewoonten centraal staan.²

De voorwaarden

Wat is er nodig om de samenwerking met sleutelpersonen op te starten? En hoe zorg je ervoor dat deze werkwijze vanaf het begin wordt geborgd binnen de gemeente en/ of de zorg- en welzijnsorganisaties? Zoals eerder aangegeven is cultuursensitief werken een randvoorwaarde. Maar wat is nog meer belangrijk om over na te denken voordat je aan de slag gaat met sleutelpersonen? Zorg dat je vooraf duidelijkheid hebt over financiën, rollen en taken van de sleutelpersonen, de samenwerking in de keten en begeleiding door een procesbegeleider.

A Aandacht voor de rollen en taken van sleutelpersonen

Bepaal vooraf wat de beoogde functie van de sleutelpersonen is:

- Wat zijn de taken en rollen van een sleutelpersoon?
- Hoeveel tijd kost dit?
- Krijgen zij hier een vergoeding voor, en zo ja in welke vorm?
- Welke organisatie verzorgt de begeleiding?
- Welke eisen stel je aan de sleutelpersonen? Denk hierbij aan taal of affiniteit met dementie en ouderenzorg

De taken en rollen vergen veel tijd van de sleutelpersonen. Denk dus vooraf goed na op welke manier je hun tijd en inzet kan vergoeden: krijgen zij een vrijwilligerscontract, wordt het een betaalde functie of worden ze ingehuurd als ZZP'er? ³

³ Meer informatie hierover vind je in hoofdstuk 2 van 'Samenwerken met sleutelpersonen in de gemeente, handreiking voor gemeenten op basis van ervaringen uit de gemeente Haarlem' van Pharos (2020): www.pharos.nl/kennisbank/samenwerken-met-sleutelpersonen-in-de-gemeente

B Bereidheid vanuit zorg- en welzijnspartijen en de gemeente om samen te werken met de sleutelpersonen

Bedenk vooraf hoe je ervoor gaat zorgen dat de sleutelpersonen belangrijke organisaties en personen in zorg en welzijn leren kennen. Denk aan de GGD, welzijns- en thuiszorgorganisaties, casemanagers, mantelzorgconsulenten en sociale wijkteams. Het is belangrijk dat deze partijen de sleutelpersonen erkennen als gesprekspartners. En dat de sleutelpersonen gemakkelijk kunnen doorverwijzen naar deze organisaties. Zorg ervoor dat zij meedenken over de inzet van sleutelpersonen en zich voorbereiden op het samenwerken met hen.

De gemeente speelt hierin ook een rol. Zij kunnen bij sleutelpersonen informatie ophalen over waar de gemeenschappen behoefte aan hebben op het gebied van dementie. Staat de gemeente ook open voor ongevraagd advies en is duidelijk via welke weg dit kan worden gegeven?

C Procesbegeleider die coördineert en verbindt

De samenwerking met sleutelpersonen vraagt om een procesbegeleider die blijvend aandacht vraagt voor de noodzaak om beter aan te sluiten bij de zorg- en ondersteuningsbehoefte van migrantengemeenschappen bij dementie. Deze procesbegeleider faciliteert de sleutelpersonen, begeleidt hen individueel en ook als team. Voor het vertrouwen is het belangrijk dat de relatie met de sleutelpersonen zorgvuldig onderhouden wordt.

Taken van de procesbegeleider:

- Het onderhouden van relaties met migrantenorganisaties
- Opzetten van de groep sleutelpersonen
- Begeleiding van de sleutelpersonen: afspraken over werktijden, werkplek, beschikbaarheid, bereikbaarheid, gemaakte kosten, registratie en terugkoppeling over gedaan werk, bewaken van grenzen
- Waarde van cultuursensitief werken zichtbaar maken naar gemeente en zorg- en welzijnsorganisaties
- Relatie tussen sleutelpersonen en professionals tot stand brengen en samenwerking stimuleren en faciliteren

D Financiële middelen om de aanpak langdurig voort te zetten

Zorg voor financiële middelen om de samenwerking met sleutelpersonen langdurig voort te kunnen zetten. Breng in kaart hoeveel budget er nodig is. Denk hierbij aan de kosten van training en deskundigheidsbevordering, een vergoeding of salaris voor de sleutelpersonen en de inzet van een procesbegeleider.

Het is aan de gemeente om hiervoor budget vrij te maken, in samenspraak met de organisatie die mantelzorgers ondersteunt. Formuleer samen met de gemeente de opdracht, en benadruk hierbij het belang van cultuursensitief werken. De uitvoering kan bijvoorbeeld bij de GGD of een welzijnsorganisatie komen te liggen.

Tot slot

Als je inzicht hebt in hoe deze randvoorwaarden ingevuld gaan worden, is het tijd voor de volgende fase in het traject: aan de slag! Hieronder volgt het stappenplan, waarbij het werken met sleutelpersonen centraal staat.

De stappen

Stap 1 Sluit aan bij lokale migrantengemeenschappen

Onderzoek in welke migrantengemeenschappen in jouw gemeente veel ouderen zijn, hoe je hier toegang krijgt en maak contact.

Kijk allereerst welke gemeenschappen binnen jouw gemeente vertegenwoordigd zijn. Hoe groot zijn deze groepen? Breng in kaart welke migranten(zelf)organisaties er zijn. Dit zijn organisaties die vanuit de doelgroep zelf zijn geïnitieerd, bijvoorbeeld een Molukse stichting, Marokkaanse vrouwengroepen, culturele verenigingen, Turkse (thuis) zorgorganisatie etc.

Inventariseer welke contacten er al zijn. Welke contacten hebben regiocoördinatoren, casemanagers, bestuursleden, gemeente-ambtenaren en mantelzorgmakelaars al in jouw regio? Met welke migranten(zelf)organisaties is er al een samenwerking, op welke thema's of projecten? Kunnen deze personen je helpen om met de migranten(zelf)organisatie in contact te komen?

Wacht niet tot mensen naar jou toekomen, maar werk juist outreachend en zoek zelf contact. Begin het liefst zonder agenda: ga kennismaken en hoor wat er speelt. Alles begint met vertrouwen. Vraag naar de behoeftes in deze groep: waar maken zij zich zorgen om, wat hebben ze nodig als het gaat om het zorgen voor elkaar?

Dementie kan een nog onbekende term zijn. Het helpt dan om andere onderwerpen in het gesprek op de voorgrond te zetten, zoals gezondheid of de zorg voor ouderen.

Tips

- Ken je de persoon of organisatie nog niet? Bel op en vraag of je langs mag komen om kennis te maken bij een kop koffie.
- Probeer de ander niet te overtuigen van jouw kennis, maar wees nieuwsgierig naar wat er in de gemeenschap speelt. Hoe denken ze over ouder worden? Hoe zorgen zij voor elkaar?

Stap 2 Zoek mensen die zich willen ontwikkelen als sleutelpersoon

Wie kan als sleutelpersoon een brug slaan tussen de eigen gemeenschap en de gemeente, zorg- en welzijnsorganisaties? En zo helpen om ervoor te zorgen dat mensen met een migratieachtergrond met dementie en hun mantelzorgers ondersteuning krijgen die aansluit bij hun behoeftes?

Zoek binnen de verschillende gemeenschappen naar personen die de gemeenschap goed kennen en hierin een actieve rol vervullen. Wie is in de betreffende organisatie de ‘spin in het web’ waar iedereen naartoe komt met vragen? Denk aan mensen met status en aanzien in de organisatie of actieve vrijwilligers.

Natuurlijk moeten de sleutelpersonen affiniteit hebben met dementie, mantelzorg en zorg voor ouderen en zich willen inzetten om de ondersteuning voor hun gemeenschap te verbeteren. Daarnaast is belangrijk dat sleutelpersonen zowel de taal van de eigen gemeenschap als de Nederlandse taal spreken. Idealiter heb je een mix van mannen en vrouwen.

Sleutelpersonen kennen beide werelden. Zij hebben het vertrouwen binnen de gemeenschap, geven de mensen uit de gemeenschap een stem en kunnen hen wegwijs maken in het Nederlandse systeem. Ze weten zowel de weg te vinden in het Nederlandse zorg- en ondersteuningslandschap, maar ze spreken ook de taal en kennen de cultuur en de ongeschreven regels van de verschillende gemeenschappen.

Beoogde taken van de sleutelpersoon:

- Vragen uit de gemeenschap beantwoorden, mensen wegwijs maken in zorg en ondersteuning
- Advies geven over hoe de gemeenschap bereikt kan worden en hoe in het zorg-en ondersteuningsaanbod rekening kan worden gehouden met gebruiken en gewoontes in de gemeenschap
- Signaleren van problemen die leven in de gemeenschap, de impact die dit heeft op mantelzorgers en familie en dit bespreekbaar maken
- Voorlichting geven over dementie en ondersteuningsmogelijkheden, samen met zorgprofessionals
- Ambassadeur zijn binnen de eigen gemeenschap voor het thema dementie

Uiteindelijk vullen sleutelpersonen op verschillende manieren hun rol in. Al deze rollen hoeven natuurlijk niet door dezelfde persoon vervuld worden. Je kunt meerdere sleutelpersonen tegelijk trainen en samen laten optrekken hierin.

Tips

- Nodig de sleutelpersonen uit voor het jaarlijkse vrijwilligersdiner of andere bijeenkomsten;
- Betrek de sleutelpersonen in overleggen met de gemeente en andere instellingen om jullie gezamenlijke plannen te presenteren;
- Initieer een overleg met de gemeente-ambtenaar erbij om de behoefte van de doelgroep en de samenwerking te bespreken;
- Noem de samenwerking met de sleutelpersonen in jaarplannen en rapportages.

Stap 3 Train de sleutelpersonen

Om de sleutelpersonen op hun nieuwe rol voor te bereiden, krijgen zij een training. De belangrijkste onderwerpen zijn: kennis over dementie, het zorg- en ondersteuningsaanbod in de regio en hoe je mensen bij eerste signalen van dementie kunt ondersteunen.

In deze aanpak worden de sleutelpersonen getraind, specifiek op het thema dementie. Sleutelpersonen hoeven geen experts te zijn. Het gaat om de basiskennis en weten wat er in de gemeente speelt, wat het zorg- en ondersteuningsaanbod (door kennis te hebben van de sociale kaart) is en hoe daar te komen.

De training '**Sleutelpersonen dementie bij migranten**' is hiervoor speciaal ontwikkeld. Deze kan op aanvraag gegeven worden door Pharos, in samenwerking met MantelzorgNL en Alzheimer Nederland.

In de training krijgen deelnemers informatie over de volgende onderwerpen:

- De rol van sleutelpersoon dementie
- Gezondheidszorg en welzijn
- Gezonde leefstijl voor ouderen
- Gezondheid, psychische gezondheid, dementie, mantelzorg, eenzaamheid, preventie
- Bereiken en betrekken van ouderen met migratieachtergrond

Na afloop van de training weten de deelnemers:

- Wat dementie is, wat eerste signalen zijn en hoe je daarbij kunt ondersteunen
- Wat de rol van sleutelpersoon inhoudt en hoe zij dit anderen kunnen uitleggen
- Welke rollen en taken een sleutelpersoon kan hebben
- Hoe zij samen met een professional een voorlichtingsbijeenkomst kunnen organiseren voor ouderen met een migratieachtergrond
- Wie de belangrijke ketenpartners zijn voor zorg en ondersteuning aan ouderen met een migratieachtergrond

Bij de training worden organisaties betrokken die informatie, zorg of ondersteuning bieden bij dementie. De sleutelpersonen bouwen zo direct een netwerk op.

Tips

- Je kunt de training ook zelf verzorgen of in samenwerking met een lokale trainer
- Betrek altijd de lokale afdeling van Alzheimer Nederland en de lokale mantelzorg consulenten bij de training
- Organiseer na de training een extra bijeenkomst⁴ waarin sleutelpersonen en professionals zich aan elkaar voorstellen. Zo versterk je het netwerk

⁴ Een geschikte werkvorm voor de netwerkbijeenkomst met sleutelpersonen en professionals is de carrouselbijeenkomst: www.dementiezorgvoorelkaar.nl/%20ken-je-netwerk

Stap 4 Begeleid sleutelpersonen individueel en als team

Maak met de sleutelpersonen afspraken over hoe zij hun rol invullen en geef begeleiding. Verbind de sleutelpersonen ook als team, zodat zij elkaar onderling kunnen ondersteunen en versterken.

Voer met elke sleutelpersoon een gesprek waarin je in kaart brengt welke taken het beste bij hem/haar passen. Waar liggen talenten en ontwikkelingsmogelijkheden? Bespreek dit ook met de groep sleutelpersonen, zodat zij ook van elkaar weten waar ieders kracht ligt.

Ga in de eerste teambijeenkomst aan de slag met hoe de sleutelpersonen zich bekend zullen maken. Hoe doen zij dat in hun eigen gemeenschap? Wat hebben ze daarvoor nodig? In Amsterdam maakten sleutelpersonen bijvoorbeeld een spraakbericht in verschillende talen, dat via Whatsapp werd gedeeld en doorgestuurd.

Breng de sleutelpersonen regelmatig als team bijeen en stimuleer onderlinge uitwisseling en samenwerking. Want ook al is iedereen voornamelijk actief in de eigen gemeenschap, toch kunnen zij elkaar onderling ondersteunen, kennis en ervaringen delen en de zorg verlichten.

Stap 5 Faciliteer bijeenkomsten voor doelgroepen

Organiseer samen met de sleutelpersonen bijeenkomsten voor hun gemeenschap. Sluit zo mogelijk aan bij een bestaande activiteit van de organisatie en houd rekening met taal en cultuur. De sleutelpersonen zijn bij uitstek de partij die hun achterban benaderen en stimuleren te komen.

Je geeft in de bijeenkomst voorlichting over dementie, maar het is met name belangrijk om ruimte te bieden aan een gesprek over ouder worden, vergeetachtigheid en zorg voor familieleden.

Twee voorbeelden van hoe zo'n bijeenkomst eruit kan zien

1. Van elkaar leren werkt

- Begin de voorlichting met een open vraag: 'Wie kan iets meer vertellen over wat dementie is?'
- Iedereen krijgt de kans om iets te zeggen. Niets is fout. Wordt er iets gezegd dat niet klopt ('Dementie is besmettelijk') geef het dan als vraag terug aan de groep: 'Weet iemand dat? Is dementie inderdaad besmettelijk?'
- Bekijk een korte video 'Herkennen van dementie'⁵ en ga hierover in gesprek. Wat vonden de deelnemers ervan? Hebben ze iets nieuws geleerd? Wat vonden ze belangrijk om te horen?
- Ga dan in gesprek over het filmpje. Wat vonden de deelnemers ervan? Hebben ze iets nieuws geleerd? Wat vonden ze belangrijk om te horen?
- Vraag dan of er nog vragen zijn. De sleutelpersoon beantwoordt die samen met de professional

2. Narratieve aanpak

- Bij deze aanpak nodig je mensen uit om verhalen over de zorg voor ouderen met elkaar te delen. Mensen vertellen iets over zichzelf en hun situatie, zonder dat je hoeft te analyseren of problematiseren
- De onderlinge uitwisseling zorgt voor herkenning en erkenning over situaties waarin ook sprake kan zijn van dementie. Professionals krijgen hierdoor beter inzicht in hoe mensen uit deze gemeenschap voor elkaar zorgen, hoe zij dementie ervaren en waarom zij niet altijd bij professionele zorg terecht komen
- De verhalen geven een gevoel van urgentie en zichtbaar maken waarom het belangrijk is om met elkaar stappen te zetten in de zorg voor iemand met dementie

5

De video 'Herkennen van dementie' is beschikbaar in het Turks, Arabisch en Berbers op www.dementie.nl. Op de website van Pharos vind je meer video's over dementie, in het Surinaams, Marokkaans-Arabisch, Nederlands, Berbers en Turks: www.youtube.com/playlist?app=desktop&list=PLrd5QuWTt30TDiuz-JUGaFeKfxxdhl57n

Wees aan het eind de bijeenkomst helder over het vervolg. Komen er veel vragen, dan kun je een volgende bijeenkomst voorstellen. Nodig dan ook mantelzorgconsulenten, mantelzorgmakelaars, mensen van het Alzheimer Café en casemanagers dementie uit, die bijvoorbeeld kunnen vertellen over het zorg- en ondersteuningsaanbod.

Wees ook helder over wat mensen nu kunnen verwachten. Beloof alleen dingen die je kunt waarmaken.

Tip

Bespreek vooraf of de sleutelpersoon ook als vertaler wil optreden, of dat er een tolk moet worden gevraagd.

Stap 6 Vervolgactiviteiten

Via de sleutelpersonen en de bijeenkomsten krijg je meer inzicht in de zorg- en ondersteuningsbehoefte van een bepaalde gemeenschap. Ook komen er waarschijnlijk allerlei ideeën naar voren voor passende ondersteuning. Hoe zorg je ervoor dat die informatie op de juiste plek belandt?

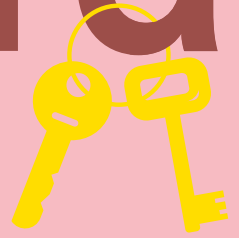
Besprek met de sleutelpersonen welke informatie en ideeën naar voren zijn gekomen. Breng met elkaar in kaart wat belangrijke punten zijn om op te volgen en welke mogelijkheden je samen ziet om dit te doen.

Gemeenten zijn een belangrijke schakel om veranderingen in het ondersteuningsaanbod te realiseren. De sleutelpersonen, gemeente, mantelzorgondersteuners en/of welzijnsorganisatie, en lokale afdelingen van Alzheimer Nederland kunnen samen een kerngroep opzetten waarmee je acties verder vormgeeft. In deze kerngroep kun je naast de sleutelpersonen ook mantelzorgers en mensen uit de gemeenschap die in de (ouderen)zorg werken uitnodigen. Zij weten als geen ander wat behoeften en wensen zijn en wat nodig is.

Uiteindelijk is het doel dat er concrete initiatieven worden opgezet om de doelgroep beter te ondersteunen. Zo ontstond in Tiel een ontmoetingsplek voor mensen met (beginnende) dementie. Een mooi initiatief van de Molukse gemeenschap, met vrijwilligers uit de eigen gemeenschap⁶. Molukse sleutelpersonen helpen andere gemeenschappen met hun kennis en ervaring. Samen bereikten zij dat dementie beter bespreekbaar werd en dat passende zorg voor deze gemeenschappen de aandacht kreeg van de gemeente.

⁶ Zie voor meer informatie: Dementie en mensen met een niet westerse migratieachtergrond in Tiel - MantelzorgNL - www.mantelzorg.nl/pro/onderwerpen/mantelzorgers-met-een-migratieachtergrond/dementie-en-mensen-met-een-niet-westerse-migratie-achtergrond

Nawoord

Cultuursensitief werken met sleutelpersonen gaat over samenwerken en verbinding zoeken, om met elkaar een beweging op gang te brengen. Neem de mensen om je heen mee in de urgentie van cultuursensitief werken en laten we er met z'n allen voor zorgen dat dat de norm wordt. Zodat iedereen - met oog voor ieders eigenheid, achtergrond en cultuur- erkend en gezien wordt. Pas dan wordt passende ondersteuning mogelijk en zorgen we ervoor dat mantelzorgers van mensen met dementie met een migratieachtergrond minder zwaar belast worden.

Met dit stappenplan willen we inspireren om aan de slag te gaan met sleutelpersonen in jouw regio. Natuurlijk bestaat er geen standaardaanpak die voor iedereen en in alle gemeenten werkt. Het blijft maatwerk. Gebruik vooral wat bruikbaar is en benut ook de kennis en ervaring die in je netwerk al aanwezig is. Schroom niet om hulp te vragen van Pharos, Alzheimer Nederland of MantelzorgNL, als je tegen problemen aanloopt of behoefte hebt aan meer informatie.

Tot slot nog wat lees- en luistertips

Meer over het project 'Samen Ouder Worden' in Tiel en de training van sleutelpersonen lees je hier.

Podcast 'Dementie en Ouderen met een migratieachtergrond' op spotify.

Voor gesprekken met migranten-mantelzorgers over dementie kun je gebruik maken van de middelen die zijn ontwikkeld in het project 'Taking care of care givers'.

Meer informatie over de verbetering van Indische en Molukse mantelzorgers in het project 'Liefdevolle Plicht' lees je hier.

Levenspad dementie besteedt ook aandacht aan specifieke doelgroepen, zoals mensen met een migratieachtergrond en beschrijft hoe signalering, diagnose en behandeling vaak anders verlopen in deze doelgroepen.

Over deze publicatie

Deze publicatie is een samenwerking van Alzheimer Nederland, Pharos en MantelzorgNL. In dit stappenplan zijn eerdere ervaringen met dementie, sleutelpersonen en migrantengemeenschappen verwerkt. Zo werkte MantelzorgNL samen met migrantengemeenschappen in de projecten Samen Ouder Worden⁷ en Liefdevolle Plicht⁸. En trainde Pharos al meer dan 200 sleutelpersonen⁹.

Veel gemeenten en organisaties in zorg en welzijn hebben de wens om mensen met een migratieachtergrond beter te bereiken en passend te ondersteunen. Niet alleen omdat ze willen dat het zorg- en welzijnsaanbod rondom dementie ook deze groepen beter bereikt, maar ook omdat het inzicht groeit dat samen-werken met de doelgroepen ertoe leidt dat aanbod beter aansluit bij de wensen en behoeften van mensen. De ervaring is dat dit niet vanzelf gaat. Er is dus een actieve aanpak nodig.

Soms wordt gedacht dat mensen uit bepaalde migrantengemeenschappen graag voor elkaar zorgen en geen ondersteuning nodig hebben. Uit onderzoek blijkt echter dat er juist heel veel behoefte is aan kennis en aan passende zorg en ondersteuning die cultuursensitief is. Daar hebben we met deze publicatie aan bij willen dragen.

7

Scan de QR code voor het e-book van het project Samen Ouder Worden. Met inzichten en tools over de waarde van zingeving en meedoen van en voor ouderen.

8

Meer informatie over het project Liefdevolle Plicht, i.s.m. Stichting Pelita en de Landelijke Stichting Molukse Ouderen vind je op www.mantelzorg.nl/liefdevolleplicht

9

Pharos heeft veel ervaring in het trainen van sleutelpersonen. Lees hier meer over op www.pharos.nl/infosheets/sleutelpersonen-gezondheid-migranten

Wil je als (dementievriendelijke) gemeente, of als organisatie zelf aan de slag met deze methodiek in je gemeente? Of wil je hier meer van weten? Neem dan contact op met:

Alzheimer Nederland: info@alzheimer-nederland.nl

Pharos: info@pharos.nl

MantelzorgNL: info@mantelzorg.nl

